

ZARZĄDZENIE NR 5/2020

Wójta Gminy Wierzchlas

z dnia 18 lutego 2020 r.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1372) oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r . w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (DZ. U. Nr 109, poz 719; z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się do ścisłego stosowania „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego”.

§ 2

Zobowiązuje się wszystkich pracowników do zapoznania z instrukcją, złożenia oświadczeń z podpisami o zapoznaniu się z jej postanowieniami i przestrzegania postanowień w niej zawartych.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Pełniący Funkcję
Wójta

Leszek Gierczyk

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Opracował:

Konrad Poljan

Zatwierdza:

Pełniący Funkcję
Wójta

Leszek Gierczyk
Leszek Gierczyk

ZARZĄDZENIE NR 5/2020

Wójta Gminy Wierzchlas

z dnia 18 lutego 2020 r.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1372) oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r . w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (DZ. U. Nr 109, poz 719; z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się do ścisłego stosowania „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego”.

§ 2

Zobowiązuje się wszystkich pracowników do zapoznania z instrukcją, złożenia oświadczeń z podpisami o zapoznaniu się z jej postanowieniami i przestrzegania postanowień w niej zawartych.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Pełniący funkcję
Wójta

Leszek Gierczyk

SPIS TREŚCI

1. Zasady ogólne	str.4
2. Odpowiedzialność.....	str.6
3. Terminologia.....	str.6
4. Charakterystyka pożarowo-techniczna obiektu.....	str.9
4.1. Usytuowanie obiektu.....	str.9
4.2. Opis obiektu.....	str.9
4.3. Funkcje i przeznaczenie obiektu.....	str.9
4.4. Instalacje i urządzenia techniczne w obiekcie.....	str.9
5. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia sposobu użytkowania, magazynowania i warunków technicznych obiektu.....	str.9
5.1. Podstawowe parametry budynku.....	str.9
5.2. Wysokość budynku i liczba kondygnacji.....	str.10
5.3. Odległość obiektu od budynków sąsiadujących.....	str.10
5.4. Gęstość obciążenia ogniowego.....	str.10
5.5. Kategoria zagrożenia ludzi.....	str.10
5.6. Liczba osób w obiekcie na poszczególnych kondygnacjach.....	str.10
5.7. Strefy pożarowe.....	str.11
5.8. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa Odporności ogniowej elementów budowlanych.....	str.11
5.9. Warunki ewakuacji.....	str.11
5.10. Drogi pożarowe.....	str.12
5.11. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru..	str.12
5.12. Zabezpieczenia przeciwpożarowe budynku.....	str.13
6. Charakterystyka zagrożenia pożarowego.....	str.13
6.1. Potencjalne przyczyny powstania pożarów.....	str.13
6.2. Potencjalne przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru.....	str.15
6.3. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie.....	str.16
6.4. Zagrożenie ludzi.....	str.18
7. Zasady bezpieczeństwa pożarowego w zakresie użytkowania budynku.....	str.19
7.1. Ogólne zasady użytkowania obiektu.....	str.19
7.2. Eksploatacja urządzeń i instalacji w obiektach.....	str.22
7.3. Zasady wykończenia wewnątrz.....	str.22
8. Sposoby poddawania przeglądowi technicznemu i czynnością konserwacyjnym stosowanych w obiekcie gaśnic.....	str.23
8.1. Zasady rozmieszczania i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.....	str.23
8.2. Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic.	str.27

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA URZĘDU GMINY W
WIERZCHLESIE

---

9. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.....	str.29
9.1. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru – alarm.....	str.29
9.2. Przebieg akcji ratunkowej przed przyjazdem PSP.....	str.31
9.3. Ewakuacja.....	str.31
9.4. Zasady prowadzenia ewakuacji.....	str.33
9.5. Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych.....	str.34
10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej budynku dla osób będących jego stałymi użytkownikami.....	str.41
11. Sposoby zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych.....	str.43
12. Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.....	str.50
13. Czasookresy badań urządzeń i instalacji mających wpływ na ochronę przeciwpożarową.....	str.53
14. Podstawy opracowania.....	str.54
15. Wykaz załączników.....	str.55
Nr 1- Potwierdzenie zapoznania się z treścią instrukcji Bezpieczeństwa pożarowego.....	str.56
Nr 2- Oświadczenie pracowników z zapoznania z przepisami Ppoż.....	str.58
Nr 3- Zezwolenie na prowadzenie prac pożarowo Niebezpiecznych.....	str.59
Nr 4 -Książka kontroli prac spawalniczych.....	str.62
Nr.5- Karta aktualizacji instrukcji Bezpieczeństwa poż.....	str.63
Nr.6- Plany sytuacyjne i ewakuacji.	

1. ZASADY OGÓLNE

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla Urzędu Gminy w Wierzchlesie przy ul. Szkolnej 7.

Na podstawie:

§ 6.1 Rozporządzenia MSW z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (DZ. U. nr 109, poz. 719; z późniejszymi zmianami),” Właściciele , zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych, inwentarskich, zapewniają i wdrażają Instrukcje Bezpieczeństwa Pożarowego zawierającą:

- 1). Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia,
- 2). Określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym ,
- 3). Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.
- 4). Sposoby zabezpieczania prac pożarowo niebezpiecznych, jeżeli takie prace są przewidywane.
- 5). Warunki i organizacje ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania,
- 6). Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników z przepisami ppoż. Oraz treścią przedmiotowej instrukcji.
- 7). Zadania i obowiązki dla osób będących ich stałymi użytkownikami.
- 8.) Plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
  - a. powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji,
  - b. odległości od innych obiektów,

- c. parametrów pożarowych występujących substancji,
- d. występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych.
- e. Kategorii zagrożenia ludzi , przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach.
- f. Podziału na strefy pożarowe.
- g. Warunki ewakuacji ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
- h. Miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic, kurków głównych instalacji gazowych, materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- i. Hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów ppoż,
- j. Przeciwożarowych dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania zawartych w niej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na stanowisko służbowe i rodzaj wykonywanej pracy.

Postanowienia instrukcji obowiązują również wszystkich pracowników innych przedsiębiorstw, prowadzących działalność w Urzędzie Gminy w Wierzchlesie, a także inne osoby czasowo przebywające na jego terenie (np. świadczące usługi).

Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się z postanowieniami instrukcji stanowi załącznik nr 1. Oświadczenie powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Niniejsza instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę jego warunków ochrony przeciwpożarowej.

Data aktualizacji instrukcji powinna być odnotowana w „Arkuszu aktualizacji instrukcji” (załącznik.....)

Aktualizacji, o której mowa powyżej powinna dokonywać osoba wykonująca czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej w instytucji, posiadająca odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub przedstawiciel firmy prowadzącej na terenie obiektu usługi w dziedzinie zabezpieczeń przeciwpożarowych,

posiadający wymagane kwalifikacje zawodowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Za realizację zadań określonych w niniejszej instrukcji oraz za przestrzeganie podanych w niej zasad postępowania odpowiedzialni są **wszyscy pracownicy** w zakresie zgodnym z zawartymi w instrukcji postanowieniami.

Ponadto:

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie Urzędu Gminy w Wierzchlesie przy ul. Szkolnej 7. Umowa o powierzenie prac lub najem obiektu (jego części) musi zobowiązywać wykonawców (najemców) do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy ponadto zobowiązani są zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna się znajdować w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.

3. TERMINOLOGIA

W celu ułatwienia zrozumienia używanych dalej określeń, których znaczenie w rozumieniu Ustawy znacznie odbiega od interpretacji potocznej, poniżej podano definicje najważniejszych pojęć stosowanych w instrukcji. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- **ochronie przeciwpożarowej** - rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem,

- **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne,
- **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- **zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia** - rozumie się przez to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **działaniach ratowniczych** - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **bezpieczeństwie pożarowym** - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych,
- **materiałach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, ciała stałe palne i utleniające o temperaturze rozkładu poniżej 21°C, ciała stałe jednorodne o temperaturze samo zapalenia poniżej 100°C oraz materiały mające skłonności do samo zapalenia,
- **cieczy palnej** - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C,
- **zagrożeniu wybuchem** - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,

- **strefie pożarowej** - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni,
- **strefie zagrożenia wybuchem** - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
- **terenie przyległym** - rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno -budowlanych,
- **technicznych środkach zabezpieczeń przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- **stałych urządzeniach gaśniczych** - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
- **urządzeniach do usuwania dymów lub gazów pożarowych** - rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,
- **sprzęcie i urządzeniach ratowniczych** - rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,
- **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

4. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO-TECHNICZNA OBIEKTU

4.1. Usytuowanie obiektu

Budynek Urzędu Gminy zlokalizowany jest w Wierzchlesie przy ul. Szkolnej 7, 98-324 Wierzchlas.

4.2. Opis obiektu

Budynek Urzędu Gminy jest obiektem wolnostojącym, dwukondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym (2 kondygnacje nadziemne oraz 1 podziemna).

4.3. Funkcja i przeznaczenie obiektu

Budynek przeznaczony jest na pomieszczenia administracyjno-biurowe Urzędu Gminy Wierzchlas.

W poziomie piwnicy usytuowane są pomieszczenia: archiwum , magazynek , pomieszczenie gospodarcze oraz w wydzielonej pożarowo części z wejściem od wewnątrz kotłownia.

4.4. Instalacje i urządzenia techniczne w obiekcie.

Budynek wyposażony jest w:

- Instalacje wodną
- Instalację centralnego ogrzewania (własna kotłownia opalana paliwem stałym)
- Instalację elektryczną,
- Instalacje odgromową,

5. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, MAGAZYNOWANIA I WARUNKÓW TECHNICZNYCH OBIEKTU

5.1. Podstawowe parametry budynku

Powierzchnia użytkowa: 655 m²

Powierzchnia zabudowy: 246 m²

Kubatura: 1775,90 m³

5.2. Wysokość budynku i liczba kondygnacji

Rozpatrywany budynek posiada 3 kondygnacje: 2 nadziemne oraz 1 podziemną (piwnica). Został zakwalifikowany do grupy budynków niskich (N) Jego wysokość nie przekracza 12m.

5.3. Odległość obiektu od budynków sąsiadujących

Budynek jest obiektem wolnostojącym od strony wschodniej graniczy z pasem ruchu drogowego (droga powiatowa). Od strony południowej w odległości 4 m od granicy z działką sąsiednią, od strony północnej zlokalizowany w granicy z działką sąsiednią (ściana z warstwą tynku cementowo wapiennego, nieocieplona). Od strony zachodniej powyżej 8 m od działki sąsiedniej.

5.4. Gęstość obciążenia ogniowego

Gęstość obciążenia ogniowego nie przekracza 500MJ/m².

5.5. Kategoria zagrożenia ludzi

Zgodnie z przeznaczeniem i sposobem użytkowania budynek Urzędu Gminy zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

5.6. Liczba osób w obiekcie na poszczególnych kondygnacjach

W Urzędzie Gminy pracuje łącznie 31 osób. Dodatkowo na każdym z pięter mogą przebywać interesanci. Pracownicy i interesanci Urzędu Gminy mogą przebywać w budynku w godzinach od 7⁰⁰-15⁰⁰.

Na poszczególnych kondygnacjach pracuje:

- parter: 19 osób
- piętro: 10 osób + około 20 osób w przypadku zebrań konferencyjnych.
- piwnica: nie przeznaczona do przebywania osób na pobyt stały

Pozostali pracownicy pracują na terenie gminy(placówki podległe gminie).

5.7. Strefy pożarowe

Budynek w całości stanowi jedna strefę pożarową o powierzchni 655m².

5.8. Klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej elementów budowlanych.

Budynek spełnia wymagania klasy „D” odporności pożarowej.

- Główna konstrukcja nośna R30 min
- Stropy – minimalna odporność ogniowa REI30 min
- Ściany zewnętrzne – minimalna klasa odporności ogniowej EI30 min
- Ściany wewnętrzne – nie stawia się wymagań
- Konstrukcja dachu – nie stawia się wymagań
- Przykrycie dachu – nie stawia się wymagań

R- nośność ogniowa w minutach

E – izolacyjność ogniowa w minutach

I – Izolacyjność ogniowa w minutach

Konstrukcja ścian zewnętrznych i wewnętrznych murowana z pustaków i cegły ceramicznej. Stropy żelbetowe z płyt kanałowych.

Konstrukcja więźby dachowej drewniana oraz częściowo stropodach przykryta blachą trapezową.

5.9. Warunki ewakuacji

Ewakuacja z budynku prowadzona jest na parking przed budynkiem oznaczonym znakiem przedstawionym na rysunku1. (miejsce zbiórki zostało przedstawione na załączonym Planie sytuacyjnym). W budynku znajduje się jedna otwarta klatka schodowa o szerokości biegu 115 cm , spocznika 135 cm na poziom parteru. Ewakuacja prowadzona jest do 2 wyjść ewakuacyjnych. Ewakuacja na poziomie I piętra może odbywać się tylko w jednym kierunku, natomiast na parterze w dwóch kierunkach. Długość dojścia ewakuacyjnego wynosi 30m. Długość przejścia nie przekracza 10 m. Na drogach ewakuacyjnych nie występują elementy dekoracyjne z materiałów łatwo

zapalnych, kapiących i odpadających pod wpływem ognia. Przejście maksymalnie przez 1 pomieszczenie.

Z pomieszczeń administracyjno-biurowych usytuowanych na I piętrze istnieje możliwość ewakuacji na korytarz o szerokości powyżej 140 cm, a następnie do otwartej klatki schodowej.

Ewakuacja w budynku Urzędu Gminy oparta jest na zasadzie przejścia i dojścia ewakuacyjnego. Z poziomu parteru ewakuacja prowadzona jest z klatki schodowej otwartej poprzez drzwi o szerokości 140 cm (drzwi dwuskrzydłowe, szerokość skrzydła zasadniczego 90 cm). Drzwi prowadzą na otwartą przestrzeń. Istnieje możliwość ewakuacji drugimi drzwiami od strony południowej.

Na drogach ewakuacyjnych parteru nie występują elementy dekoracyjne z materiałów łatwo zapalnych, kapiących i odpadających pod wpływem ognia.

Wszystkie drogi i wyjścia ewakuacyjne w rozpatrywanym obiekcie zostały wyposażone w znaki ewakuacyjne wskazujące planowany kierunek ewakuacji.

5.10. Drogi pożarowe

Doprowadzenie drogi pożarowej do rozpatrywanego obiektu nie jest wymagane. Drogę pożarową do obiektu zapewnia droga powiatowa w odległości 8 m od budynku od strony wschodniej, a następnie utwardzonym dojściem o szerokości 1,5 m i długości nie przekraczającej 30 m.

5.11. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Źródłem zaopatrzenia w wodę jest gminna sieć wodociągowa z zainstalowanymi hydrantami nadziemnymi wzdłuż drogi powiatowej. Najbliższy hydrant znajduje się 30 m od strony południowo wschodniej. Dokładne miejsce lokalizacji hydrantu zostało zaznaczone na załączonym „ planie sytuacyjnym”

5.12. Zabezpieczenia przeciwpożarowe budynku

W rozpatrywanym budynku występują następujące zabezpieczenia przeciwpożarowe:

- ✓ W budynku umieszczony jest przeciwpożarowy wyłącznik prądu znajdujący się na parterze przy klatce schodowej, oznaczony odpowiednim znakiem fotoluminescencyjnymi zgodnie z PN-92/N-01256
- ✓ Instalacja odgromowa,
- ✓ Podręczny sprzęt gaśniczy, jedna jednostka masy środka gaśniczego 2kg (lub 3 dm³) przypada na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej.

Jako sprzęt podstawowy przewidziano gaśnice proszkowe ABC zawierające 4 i 6 kg środka gaśniczego.

- ✓ Budynek nie jest wyposażony w system sygnalizacji pożarowej, należy opracować umowny sygnał alarmowania i zapoznać z nim pracowników.

Przy rozmieszczaniu gaśnic uwzględnione zostały następujące zasady:

- ✓ Są umieszczane w miejscach łatwo dostępnych i widocznych przy przejściach, na korytarzach,
- ✓ Miejsca wyznaczone na gaśnicę oznakowane są zgodnie z Polską Normą PN-92/N-01256/01,
- ✓ Do gaśnic zapewniony jest dostęp o szerokości co najmniej 1m,
- ✓ Gaśnice umieszczone są w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (grzejniki),
- ✓ Odległość dojścia do gaśnic nie jest większa niż 30 m.

6. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻENIA POŻAROWEGO

6.1. Potencjalne przyczyny powstawania pożarów

Do najczęstszych przyczyn powstawania pożarów należą:

- Nie ostrożność, lekkomyślność, i niedbalstwo ludzi dorosłych, przejawiające się w najróżnorodniejszych zaniedbaniach w ich

postępowaniu szczególnie ze substancjami łatwo zapalnymi (np. palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych, używanie do ogrzewania grzejników elektrycznych bez odpowiedniego zabezpieczenia lub w pobliżu substancji przedmiotów łatwo zapalnych.

- Wady w instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych:
  - nieprawidłowo dobrana lub wykonana instalacja elektryczna,
  - przeciążenie instalacji elektrycznej,
  - wady i uszkodzenia instalacji jak i urządzeń,
  - nie usuwanie wad mających wpływ na awarie w instalacji elektrycznej,
  - eksploatacja prowizorycznych urządzeń elektrycznych ,
  - eksploatacja punktów świetlnych (żarówek) w bliskiej odległości od materiału palnego,
  - samowolna, niefachowa naprawa instalacji i urządzeń,
  - naprawa bezpieczników drutem,
  - stosowanie palnych osłon na punkty świetlne,
  - zewnętrzne mechaniczne uszkodzenia instalacji.

- Przeciążenie przewodów instalacji elektrycznej, zgniecenie lub uszkodzenie izolacji lub luźne połączenia prowadzi mogą do pożaru.
  - Przeciążenia powodują wydzielanie ciepła w miejscach połączeń lub samych przewodów. Ma to miejsce szczególnie, gdy jednocześnie podłączonych jest zbyt dużo różnych odbiorników (np. grzejnik, płyta kuchenna, telewizor).
  - Jeśli w jakimś miejscu przekrój przewodu zostanie zmniejszony, to wzrasta w tym miejscu ilość wydzielanego ciepła na skutek wzrostu oporu tego miejsca. Może wtedy dojść do miejscowego nagrzania prowadzącego do pożaru.
  - Jeśli dojdzie do obluźowania połączenia elektrycznego następuje wzrost oporności przejścia i wydzielania ciepła powodujące miejscowe nagrzewanie do zapalenia włącznie. Może też dojść do wystąpienia łuku elektrycznego (zwarcie). Temperatura wtedy przekracza 3000°C.

- Izolacja kabli elektrycznych może na skutek starzenia się, uszkodzeń mechanicznych lub szkodliwego działania agresywnych gazów lub par stać się krucha i utraci potrzebną izolacyjność. W miejscu uszkodzenia mogą występować tzw. prądy upływu powodujące miejscowe nagrzewanie do zapalenia materiałów palnych włącznie.
- Wady elektrycznych urządzeń grzewczych oraz ich nieprawidłowa eksploatacja np.:
  - eksploatacja elektrycznych urządzeń grzewczych niesprawnych technicznie lub wykonywanych prowizorycznie samodzielnie
  - pozostawienie bez dozoru przenośnych urządzeń grzejnych takich jak grzałki, czajniki, grzejniki, żelazka itp.
  - eksploatacja urządzenia grzejnego bez odpowiedniego zabezpieczenia na palnym podłożu lub w pobliżu materiału palnego.
- Wyładowania atmosferyczne w warunkach braku lub uszkodzenia instalacji odgromowej
- Nieostrożność osób dorosłych przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych np.:
  - niewłaściwe przygotowanie stanowiska pracy do prowadzenia prac, spawalniczych, a w tym nieprzestrzeganie reżimu przewidzianego w instrukcji,
  - brak właściwego nadzoru nad procesem spawalniczym,
  - prowadzenie prac remontowo-budowlanych z użyciem ognia w pobliżu materiałów palnych.

6.2. Potencjalne przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru

Rozwój pożaru w obiekcie zależy od zastosowanych rozwiązań technicznych, ograniczających możliwość rozprzestrzeniania się ognia i gazów pożarowych pomiędzy poszczególnymi.

Rozprzestrzenianie ognia może nastąpić w przypadku:

- Niezauważenia pożaru w początkowym stadium jego rozwoju,

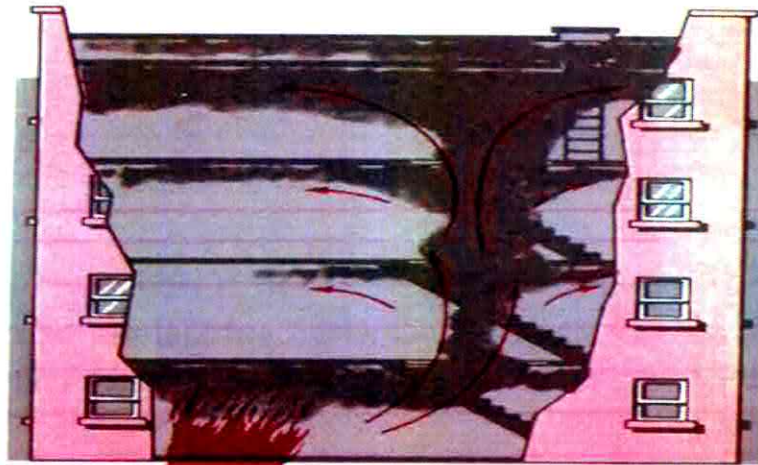
- Opóźnionego zaalarmowania Straży Pożarnej o powstałym pożarze,
- Brak umiejętności pracowników pozwalających na opanowanie pożaru w początkowej fazie jego powstania przez niewłaściwe użycie i zastosowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych znajdujących się w pobliżu,
- Brak podręcznego sprzętu gaśniczego w pobliżu powstania pożaru,
- Niekorzystne warunki budowlane sprzyjające rozprzestrzenianiu się pożaru, np. palne elementy konstrukcyjne budynku (okładziny ścienne),
- Zbyt duże nagromadzenie materiałów palnych w miejscu w którym powstał pożar,
- Utrudniony dostęp do miejsca w którym powstał pożar,
- Brak dojazdu dla jednostek Straży Pożarnej.

Oprócz rozprzestrzeniania ognia, również istotne jest przenikanie na poszczególne kondygnacje oraz do pomieszczeń, dymów i gazów pożarowych poprzez otwarte drogi komunikacyjne (korytarze, klatki schodowe).

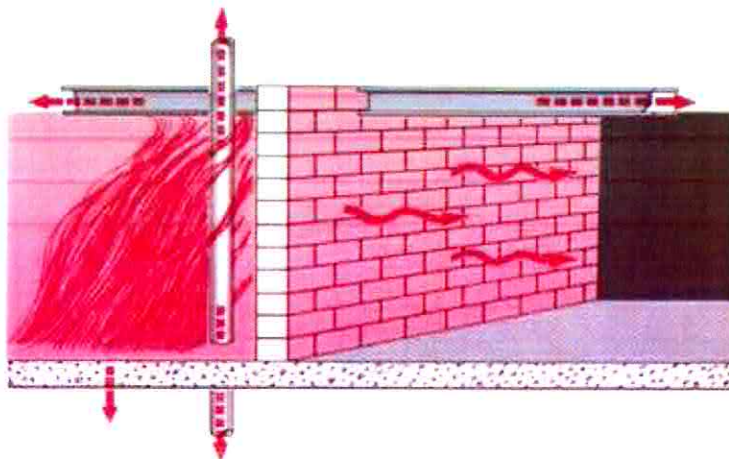
6.3. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie

Požary mogą rozprzestrzeniać się poprzez:

KONWEKCJĘ - produkty spalania oraz powietrze podgrzane w czasie pożaru są lżejsze niż atmosfera otoczenia i unosząc się ku górze ogrzewają spotkane na swej drodze materiały palne do temperatury zapalenia, powodując rozprzestrzenianie się pożaru.

PRZEWODZENIE – energia cieplna powstająca w czasie pożaru przekazywana jest na zasadzie wymiany energii drogą bezpośredniej styczności cząsteczek w obrębie ciała stałego, np. przewodzenie ciepła poprzez nagrzewające się ściany w strefie objętej pożarem na inne elementy palne zgromadzone w tym samym lub sąsiednich pomieszczeniach.

PROMIENIOWANIE CIEPLNE – oddziaływanie ciepła bez żadnego pośrednictwa na inne przedmioty, np. promieniowanie żarowe.

Rozwój pożaru w pomieszczeniu zależy od wielu czynników. Inaczej pożar będzie rozwijał się w pomieszczeniach zawierających niewielką gęstość obciążenia ogniowego, a inaczej e pomieszczeniu z dużą ilością materiałów palnych stanowiących wystrój i wyposażenie wnętrza. Początek pożaru wychodzi z lokalnego nagrzania się materiału palnego od dowolnego źródła ciepła. Pod wpływem nagrzania materiału występuje jego rozkład termiczny,

powstają produkty gazowe. W momencie, gdy stężenie gazów palnych w powietrzu osiągnie pewną określoną wartość, następuje ich zapalenie – powstaje płomień. Gdy ilość ciepła wytwarzanego jest większa od strat na promieniowanie, przewodzenie, konwekcję i reakcje endotermiczne, proces palenia rozwija się, przy czym kierunek rozwoju pożaru jest od dołu do góry, a więc po płaszczyznach pionowych. Nagrzewane górne partie zaczynają wydzielać palne gazy – ogień się rozszerza. Gorące gazy unoszone prądami konwekcyjnymi ogrzewają coraz to wyższe partie materiału, w końcu sufit. Gromadzą się gazy o określonym stężeniu. W momencie, gdy zbierze się ich odpowiednia ilość – nagle zapalają się. Następuje przerzut ognia, całe pomieszczenie staje w płomieniach, tzn. palą się płomieniem wszystkie powierzchnie materiałów palnych.

6.4. Zagrożenie ludzi

Analizy tego typu budynków wykazały, że niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi może zaistnieć zawsze i wszędzie z chwilą powstania pożaru. Niebezpieczeństwo takie wynika z całego szeregu okoliczności, z których do najistotniejszych należą:

- Zadymienie pomieszczeń i możliwość zatrucia produktami spalania,
- Odcięcie dostępu do dróg i wyjść ewakuacyjnych lub ich zablokowanie,
- Możliwość zapalenia się odzieży na ludziach w następstwie pożaru,
- Panika wśród pracowników,
- Brak dostatecznej ilości środków do ewakuacji i ratowania ludzi,
- Nagromadzenie dużej ilości materiałów palnych.

Wyszczególnione czynniki zagrożenia ludzi mogą wystąpić łącznie lub oddzielnie. Często zdarza się, że zadymieniu ulega szereg pomieszczeń, a nawet cały obiekt i trudno wtedy ustalić źródło pożaru. Dym nie tylko utrudnia oddychanie, ale zawiera również w swoim składzie gazy trujące np. tlenek węgla, chlorowodór. Odcięcie dostępu do dróg ewakuacyjnych i wyjść może być spowodowane takimi przyczynami jak: silne zadymienie, zastawianie wyjść i dróg ewakuacyjnych różnymi przedmiotami.

Panika wśród personelu stwarza duże niebezpieczeństwo rozprzestrzeniania się pożaru. Urojenie, niekiedy mniemane o zagrożeniu życia sprawia, że osoby ogarnięte paniką postępują niewłaściwie szkodząc sobie i innym. Zamiast wspólnym wysiłkiem, w dyscyplinie, pod jednym kierownictwem opanować w

miarę możliwości pożar w zarodku lub uniemożliwić jego rozprzestrzenianie się do momentu przybycia Straży Pożarnej. W warunkach paniki pracownicy zapominają nawet wezwać Straż Pożarną lub wzywają ją ze znacznym opóźnieniem, nic lub niewiele czyniąc, a tymczasem pożar wzmaga się i zwiększa niebezpieczeństwo bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia ludzi.

7. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA BUDYNKU

7.1. Ogólne zasady użytkowania obiektu

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników i użytkowników należy zapobieganie możliwości powstania pożaru. W tym celu konieczne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych i przepisów budowlanych w szczególności: **rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.**

W czasie eksploatacji obiektu należy przestrzegać przepisy profilaktyczne o zachowaniu bezpieczeństwa pożarowego, ograniczając w ten sposób możliwości powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, a także gwarantując środki ratownicze na wypadek zaistnienia pożaru. Przepisy przeciwpożarowe dotyczące usytuowania budynków formułują warunki bezpieczeństwa w następujących sferach działalności:

- a. warunki ogólne,*
- b. zapewnienie warunków ewakuacji osób i mienia,*
- c. utrzymanie prawidłowego stanu technicznego instalacji i urządzeń,*
- d. właściwe składowanie i przechowywanie materiałów palnych,*
- e. wyposażenie obiektu w podręczny sprzęt gaśniczy,*
- f. prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych zgodnie z wytycznymi niniejszej instrukcji.*

W szczególności:

- A. W obiekcie oraz na terenie przyległym do niego jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego**

**rozprzestrzenianie się utrudnienie prowadzenia działania
ratowniczego lub ewakuacji:**

- 1) Stosowanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować" zapłon występujących materiałów:
  - *w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,*
  - *w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;*
- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 4) rozpalanie ognisk w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów, oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m;
- 5) użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 6) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
  - *urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),*
  - *linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych*

rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V.

- 7) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 8) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 9) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- 10) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- 12) lokalizowanie elementów wystroju wewnątrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 13) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:

- *gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,*
- *źródeł wody do celów przeciwpożarowych,*
- *instalacji wpływających na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,*
- *wyjść ewakuacyjnych,*
- *wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.*

B. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynku:

- 1. utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;**
- 2. wyposażają obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych w przeciwpożarowe wyłączniki prądu,**

3. umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.

4. oznakowują znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:

- drogi ewakuacyjne oraz pomieszczenia, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej 2 wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
- miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pożarowo,

C. Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektów związanych z jego funkcją, wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:

- 1) nieprzekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
- 2) zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
- 3) nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe.

7.2. Eksploatacja urządzeń i instalacji w obiektach

Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) ogranicza się poprzez terminowe konserwacje, przeglądy i naprawy urządzeń będących na wyposażeniu obiektu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i dokumentacją techniczno-ruchową.

Każdy obiekt powinien posiadać książkę obiektu w której dokonuje się wpisu zmian konstrukcyjno-budowlanych obiektu przeprowadzonych przeglądów oraz sposób usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Każdy wpis musi być potwierdzony podpisem kierownika lub osoby upoważnionej.

7.3. Zasady wykończenia wnętrz

Elementy wykończenia wnętrz spełniają następujące wymagania:

- Wykładziny podłogowe – co najmniej trudno zapalne,
- Sufity podwieszane – nie palne lub niezapalne na niepalnym ruszcie, niekapiące i nieodpadające w przypadku pożaru,
- Okładziny ścian dróg ewakuacyjnych – co najmniej trudno zapalne,
- Elementy wykończenia wnętrz w częściach budynku zakwalifikowanych do ZL III nie powinny generować toksycznych produktów spalania.

8. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIĄ KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE GAŚNIC

Przeglądy wykonywane są przez konserwatorów podręcznego sprzętu gaśniczego posiadających aktualne szkolenia i odpowiednią wiedzę do wykonywania czynności konserwatorskich. Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeglądy gaśnic należy wykonywać raz w roku oraz poddawać przeglądom UDT gaśnice podlegające temu przeglądowi.

8.1. Zasady rozmieszczania i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego

Obiekty powinny być wyposażone w podręczny sprzęt gaśniczy i agregaty gaśnicze w zależności od zagrożenia wybuchem, kategorii zagrożenia ludzi oraz wielkości obciążenia ogniowego. W budynku (ZL I ,ZL III i magazyny o obciążeniu ogniowym większym niż 500 MJ/m²) jedna jednostka podręcznego sprzętu zawierającego co najmniej 2 kg środka gaśniczego powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni. Dodatkowo wymaga się, aby długość dojścia do sprzętu nie była większa niż 30 m.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

1. Sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, np. przy wejściach, przy klatkach schodowych, przy przejściach, w korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń.
2. W obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli jest to w danych warunkach możliwe.
3. Miejsce usytuowania sprzętu powinno być oznakowane zgodnie z PN.
4. Do sprzętu powinno być zapewnione dojście o szerokości co najmniej 1 m.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA URZĘDU GMINY W
WIERZCHLESIE

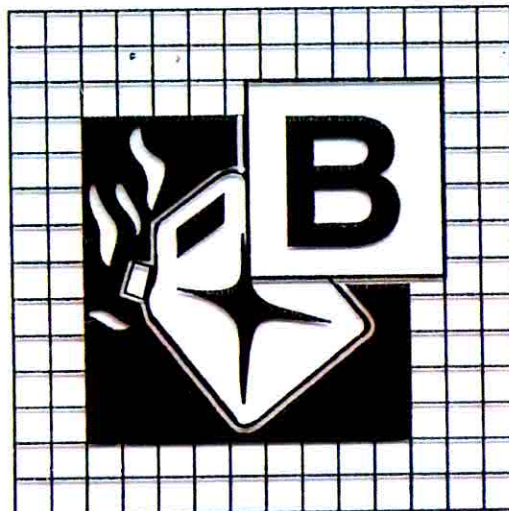
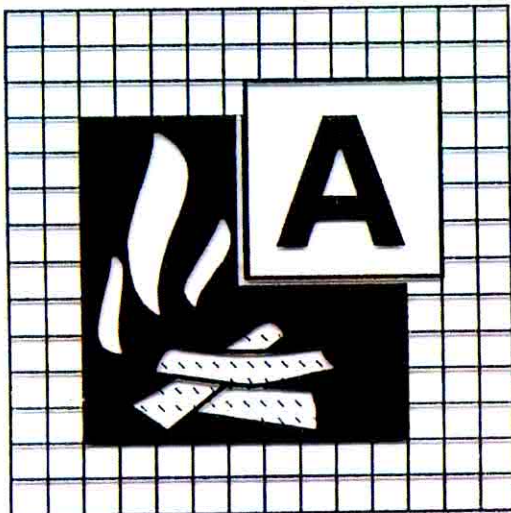
5. Sprzętu nie należy umieszczać w miejscach, gdzie jest narażony na uszkodzenia mechaniczne, oraz w pobliżu źródeł ciepła.

Do gaszenia pożarów w zarodku (w początkowej fazie rozwoju) przewiduje się stosowanie hydrantów wewnętrznych, gaśnic proszkowych, śniegowych oraz koców gaśniczych. Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. W zależności od przeznaczenia, na każdej gaśnicy podaje się oznaczenia literowe podane w tabeli poniżej i piktogram

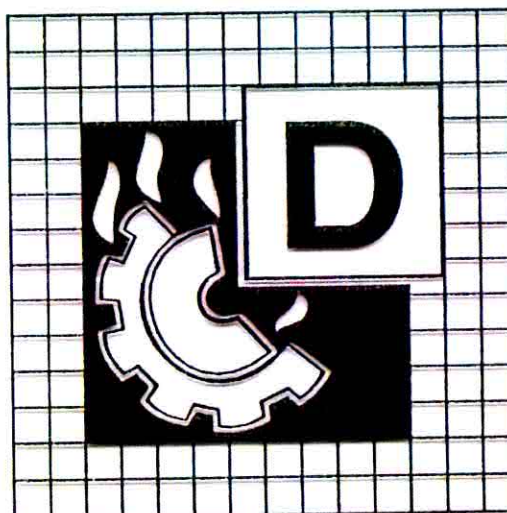
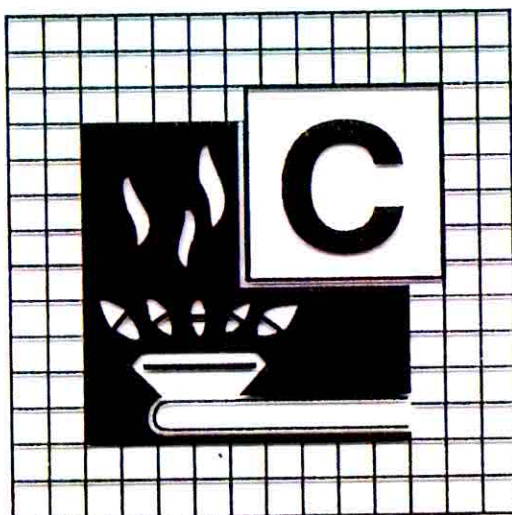
Rodzaj materiału palnego	Oznaczenie (gr. pożaru)	Środek gaśniczy
Ciała stałe pochodzenia organicznego, żarzące się	A	piana, płyn, proszek
Ciecze palne, substancje stałe topiące się pod wpływem ciepła	B	piana, płyn, proszek, CO ₂ ,
Gazy palne	C	proszek, CO ₂
Metale (np. sód, potas, magnez)	D	proszek specjalny

Do gaszenia pożarów urządzeń instalacji elektrycznych pod napięciem i innych materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń (*grupy pożarów z indeksem „E”*) stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

PIKTOGRAMY DLA GRUP POŻARÓW

Grupa „A” – Pożary ciał stałych głównie pochodzenia organicznego, przy spalaniu którym obok innych zjawisk występuje zjawisko żarzenia.
Grupa „B” – Pożary cieczy palnych lub materiałów topiących się.

Grupa „C” – Pożary gazów.
Grupa „D” – Pożary metali.

Uwaga: Do gaszenia pożarów grupy „D” dopuszcza się tylko gaśnice z proszkiem „D” o wielkości napełniania 9 i 12 kg.

Do gaszenia pożarów urządzeń instalacji elektrycznych pod napięciem i innych materiałów znajdujących się w pobliżu tych urządzeń (*grupy pożarów z indeksem „E”*) stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

Do gaszenia pożarów **grupy F** (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice pianowe typu GWG-2x AF zawierające specjalny środek gaśniczy Fettex (oznaczone literą F).

GAŚNICE PROSZKOWE służą do gaszenia pożarów A, B, C i Ex (mogą też do D). Środkiem gaśniczym jest proszek gaśniczy (np. Pulver), który jest wyrzucany na zewnątrz poprzez gaz zasilający (na nabój CO₂ lub azot pod ciśnieniem stałym) Gaśnica ma postać wysokociśnieniowej butli stalowej pomalowanej na kolor czerwony zaopatrzonej w dyszę wylotową zakończoną wężem z prądowniczką. Gaśnice proszkowe mogą być naładowane specjalnym proszkiem gaśniczym i się do gaszenia pożarów grupy D.

Gaśnice proszkowe (1)

Gaśnica proszkowa GP-6x-ABC

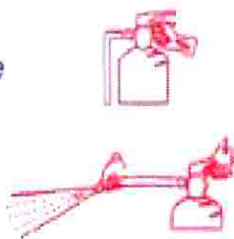
Przeznaczona jest do gaszenia
pożarów grupy A, B i C

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć
zabezpieczenie

2. Wyjąć wąż
z uchwytu,
skierować na
źródło ognia,
naciśnąć dźwignię

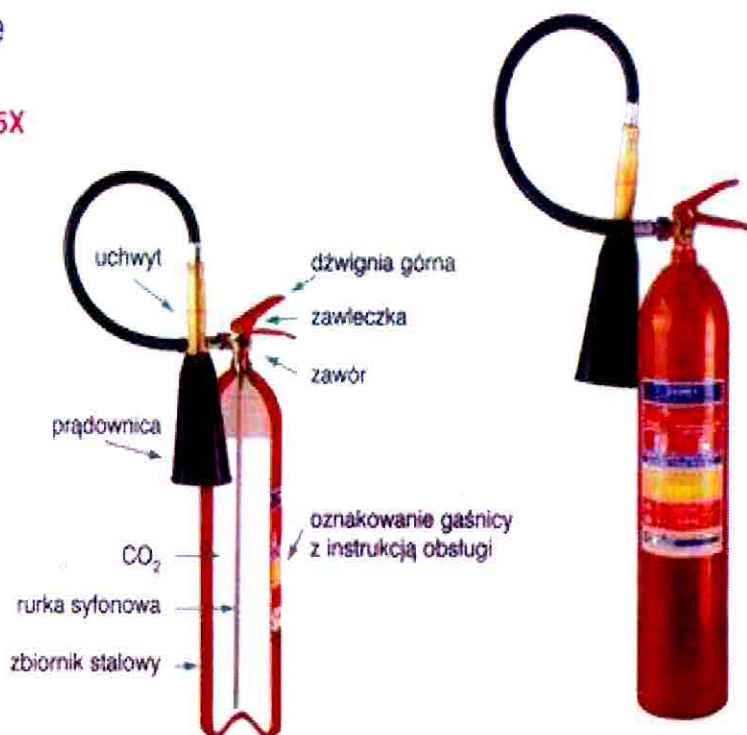
GAŚNICE ŚNIEGOWE służą do gaszenia pożarów B , C i Ex. Środkiem gaśniczym jest dwutlenek węgla (CO₂) Gaśnica ma postać wysokociśnieniowej butli stalowej pomalowanej na kolor czerwony (dawniej staloszary) zaopatrzonej w dyszę wylotową, połączoną z gaśnicą wysokociśnieniowym elastycznym wężem, zaś w gaśnicach mniejszych sztywnym króćcem obrotowym.

W górnej części mieści się zawór iglicowy z dźwignią służącą do uruchomienia gaśnicy. Aktualnie produkowane są gaśnice śniegowe typu GS-SX i GS-2X. Wewnątrz gaśnicy znajduje się skroplony dwutlenek węgla, który w czasie uruchomienia gaśnicy pod ciśnieniem własnym wydostaje się na zewnątrz i oziębia się do temperatury -80⁰C.

Gaśnice śniegowe

Gaśnica śniegowa GS-5X

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy B i C

8.2. Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic

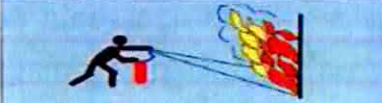

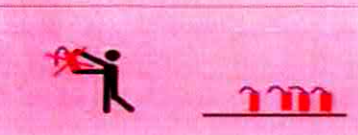
Znalazłeś się jako pierwszy, w miejscu gdzie wybuchł pożar i masz do dyspozycji gaśnicę, należy:

- Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy). Środek gaśniczy skierować do źródła ognia zgodnie z kierunkiem wiatru. Gaszący nie powinien narażać się na działanie dymu i promieniowania cieplnego.
- Pożary powierzchniowe gasić zaczynając od przodu "zawijając". Bezsensowne jest kierowanie strumienia środka gaśniczego do środka pożaru, bo powoduje to jego rozszerzanie.
- Pożary kropli i cieczy spadających gasić od góry do dołu! Płonące ciecze spadają na podłogę i powodują drugi pożar. Zanim nie ugasi się kropli spadających nie można ugasić pożaru na podłodze.
- Pożary ścian gasić od dołu do góry. Wznoszące się pionowo do góry ciepło powoduje rozprzestrzenianie się palenia materiału. Ograniczenie rozwoju pożaru do góry może być ograniczone po uprzednim ugaszeniu źródła pożaru.
- Wystarczająca liczba gaśnic do ugaszenia pożaru używać jednocześnie, nie pojedynczo! Wcześniej, szybko zgromadzić potrzebną ilość środków gaśniczych w pobliżu źródła ognia. Ważne jest to wtedy, gdy wiemy, iż jedna gaśnica nie wystarczy.
- Uważać na wtórny zapłon. Palne pary mogą się ponownie zapalić w przypadku zetknięcia się z nagrzanymi przedmiotami. Należy dlatego pozostać w gotowości przy powierzchni, która była objęta pożarem. Nie na niej, ale obok.
- Po użyciu gaśnicy nie wieszać na dotychczasowym stanowisku, lecz oddać do napełnienia środkiem gaśniczym. Gaśnice nie mogą być używane wielokrotnie lub dowolną ilość razy. Nawet wtedy, gdy raz niewielką ilość środka gaśniczego zużyto, musimy gaśnicę skierować do warsztatu.

Schemat postępowania podczas posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym.

Zasady gaszenia ognia za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego

	DOBRZE	ŹLE
Gasić ogień w kierunku wiatru (z wiatrem)		
Pałące się powierzchnie gasić rozpoczynając od brzegu!		
Požary substancji kapiących i płynących gasić strumieniem skierowanym od góry do dołu!		
Požary ścian gasić strumieniem skierowanym od dołu do góry!		
Stosować wystarczającą liczbę gaśnic - nigdy jedną po drugiej!		
Zwracać uwagę na możliwość ponownego rozpalenia się ognia!		
Nigdy nie wieszac gaśnic po ich użyciu na stałe miejsce. Najpierw zlecić ich ponowne napełnienie!		

9. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

9.1. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru - alarmowanie

Jak alarmować straż pożarną?

- * w przypadku zauważenia pożaru lub stwierdzenia innego niebezpieczeństwa stwarzającego zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, należy niezwłocznie powiadomić

Państwową Straż Pożarną pod numerem alarmowym takim samym na całym terenie Polski.

- 998 — lub 112

Aby zawiadomienie Państwowej Straży Pożarnej było skuteczne, musi zawierać informacje niezbędne dla prawidłowego rozpoczęcia akcji przez jednostki ratownicze. W związku z tym zawiadomienie Państwowej Straży Pożarnej powinno przebiegać w sposób następujący:

1. NALEŻY DZWONIĆ

NANUMER TELEFONU

998lub112

2. NALEŻY PODAĆ:

- **co się pali,**
- **gdzie się pali (adres i nazwę obiektu),**
- **określić co się pali (nazwa i przeznaczenie pomieszczenia, rodzaj znajdujących się tam materiałów),**
- **czy są zagrożeni ludzie (orientacyjna ilość),**
- **numer telefonu, z którego się telefonuje i swoje nazwisko.**

Alarmując telefonicznie Państwową Straż Pożarną należy mówić spokojnie i wyraźnie oraz odpowiadać dokładnie na wszystkie pytania zadawane przez osobę przyjmującą zgłoszenie.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi ,że Państwowa Straż Pożarna przyjęła zgłoszenie. Po otrzymaniu

potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia należy chwilę odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie prawdziwości zgłoszenia.

9.2. Przebieg akcji ratunkowej przed przyjazdem Państwowej Straży Pożarnej

Wytyczne postępowania :

1. Równoległe z alarmowaniem Straży Pożarnej, w przypadku pożary będącego w zarodku (nierozwiniętego) zaleca się przystąpienie do działań gaśniczych przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
2. Do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej kierownictwo nad akcją sprawuje wyznaczona osoba , odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w obiekcie,
3. Osoby biorące udział w akcji gaśniczo ratowniczej powinny:
  - W pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi z zagrożonego rejonu,
  - Usunąć z bezpośredniego sąsiedztwa miejsca w którym powstał pożar wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne a także urządzenia i maszyny oraz ważne dokumenty, nośniki informacji,
  - Pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich.

9.3. Ewakuacja

Decyzja o przeprowadzeniu ewakuacji powinna być przeprowadzona szybko poprzez analizę zaistniałego potencjalnego zagrożenia dla ludzi i mienia celem ograniczenia jej do osób znajdujących się w pomieszczeniach najbardziej zagrożonych. Jeżeli istnieje taka potrzeba, należy podjąć decyzje o ewakuacji całego stanu osobowego oraz w drugiej kolejności mienia o największej wartości dokumentacyjnej lub materialnej.

Decyzje o przeprowadzeniu ewakuacji podjąć może Wójt, uprawniony pracownik lub osoba najbardziej energiczna i opanowana, która prowadzi ewakuacje do czasu przybycia odpowiednich jednostek.

Zarządzający przebiegiem ewakuacji powinien zachować spokój i opanowanie, aby nie doprowadzić do paniki. Wszystkie osoby przebywające w obiekcie zobowiązane są bezwzględnie do wzięcia udziału w ewakuacji ludzi oraz zabezpieczenia wartościowego mienia. Osoby znajdujące się w chwili zaistnienia zdarzenia w poszczególnych pomieszczeniach opuszczają je kierując się do wyjścia zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi i wskazaniami prowadzących ewakuacji.

Ewakuację osób należy prowadzić zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi rozmieszczonymi na ciągach komunikacyjnych, kierując osoby zawsze z danego pomieszczenia do najbliższego wyjścia. Znaki ewakuacyjne mają za zadanie ukierunkowanie w obiekcie ruchu strumieni ludzkich zgodnie z przyjętą koncepcją ewakuacji. Podczas ewakuacji należy wybierać drogi i kierunki ewakuacji najbardziej bezpieczne, nie objęte jeszcze pożarem i dymem.

W atmosferze dymu należy poruszać się w pozycji pochylonej, gdyż przy podłodze znajduje się najwięcej czystego powietrza.

W zależności od powstałej sytuacji przewiduje się ewakuowane osoby wyprowadzić na otwartą i bezpieczną przestrzeń, aby nie przeszkadzały podczas prowadzenia akcji ratowniczo — gaśniczej.

Należy upewnić się czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia znajdujące się w budynku, a szczególnie w pobliżu miejsca zagrożonego pożarem lub innym zdarzeniem i czy nie został ktoś odcięty od dróg ewakuacyjnych.

Wszystkie osoby znajdujące się w pomieszczeniach i rejonie objętym pożarem, są zobowiązane bezwzględnie do podporządkowania się poleceniom wydawanym przez kierującego akcją ratowniczą.

Z chwilą przybycia Jednostek Ratowniczo— Gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek, a prowadzący dotychczas akcją jest zobowiązany udzielić informacji o aktualnej sytuacji, podjętych środkach i sposobie prowadzenia akcji oraz zaawansowaniu ewakuacji, czy nie pozostały osoby w zagrożonym rejonie, jak również podporządkować się jego poleceniom.

EWAKUACJA POWINNA BYĆ PROWADZONA RÓWNOCZEŚNIE Z AKCJĄ GAŚNICZĄ.

9.4. Zasady prowadzenia ewakuacji

1. Osoba, która zauważyła pożar lub inne zagrożenie, niezwłocznie zgłasza ten fakt Wójtowi Urzędu Gminy w Wierzchlesie lub osobie upoważnionej, która podejmuje decyzję o ewakuacji. Jednocześnie zawiadamia telefonicznie odpowiednie do zdarzenia służby.
2. Sygnałem do ogłoszenia ewakuacji jest głośny okrzyk
„UWAGA — POŻAR - EWAKUACJA!”
wykonany przez osoby wskazaną przez Wójta.
3. Jako pierwsze ewakuuje się osoby przebywające w strefie największego zagrożenia, a przede wszystkim z pomieszczeń:
  - a. mających jednostronny dostęp do wyjść ewakuacyjnych,
  - b. znajdujących się na kierunku rozprzestrzeniania się frontu pożaru.
4. Należy udzielić niezbędnej pomocy osobom, które nie są w stanie samoistnie opuścić strefę zagrożenia.
5. Podczas prowadzenia ewakuacji w celu uniknięcia paniki i chaosu organizacyjnego należy zachować spokój, starać się nie okazywać podniecenia i zdenerwowania.
6. Ewakuacja winna odbywać się najkrótszą możliwą do przebycia drogą do wyjścia na zewnątrz.
7. W ramach dostępnych środków należy zapewnić łączność wzajemną osób uczestniczących w akcji ewakuacyjnej, a po przybyciu jednostek ratowniczo-gaśniczych z kierującym akcją-dowódcą.
8. Osoby opuszczają pomieszczenia i udają się zgodnie ze znakami ewakuacyjnymi rozmieszczonymi na ciągach komunikacyjnych, kierując się zawsze z danego miejsca do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego.
9. Drzwi do pomieszczeń biurowych nie zamyka się na klucz.
10. Osoby opuszczające budynek zabierają ze sobą wyłącznie rzeczy osobiste (okrycie, torebki, dokumenty itp.).
11. Wyznaczona przez Wójta osoba dokonuje sprawdzenia stanu osobowego pracowników i po stwierdzeniu, że jest on pełny przekazuje tę wiedzę prowadzącemu akcję ewakuacyjną.
12. Pracownik będący najbliżej kuchni dokonuje wyłączenia Gazu.

13. Konserwator dokonuje wyłączenia prądu.
14. Osoby opuszczające budynek jako pierwsze w każdym z wyjść ewakuacyjnych zapobiegają powracaniu osób do środka budynku.
15. Ewakuowane osoby należy skupić w miejscach bezpiecznych, w którym rejon ewakuacji nie będzie utrudniał prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, np. parking po drugiej stronie drogi powiatowej naprzeciwko analizowanego budynku Urzędu Gminy lub wyznaczony obiekt np. pobliska remiza OSP w Wierzchlesie i tam potrzebującym udzielić odpowiedniej pomocy np. medycznej.
16. Po zakończeniu ewakuacji ludzi, należy zarządzić dokładną penetrację pomieszczeń o ile pozwalają na to zaistniałe warunki pożarowe.
17. Ewakuacji mienia dokonuje się wówczas, gdy:
  - a. ruchomości są zagrożone bezpośrednio i nie można ich obronić,
  - b. ruchomości utrudniają dostęp do ogniska pożaru lub ułatwiają rozszerzenie się pożaru.
18. W pierwszej kolejności (po ewakuacji ludzi) ewakuować należy ważniejszą dokumentację oraz cenne urządzenia.
19. Rezygnować należy z ewakuacji przedmiotów bardzo ciężkich lub o dużych gabarytach, które mogłyby blokować dostęp do pomieszczeń lub uniemożliwiać przejście przez drogi ewakuacyjne.
20. Ewakuowane mienie powinno być należycie strzeżone przez pracowników przed kradzieżą i zniszczeniem.

9.5. Postępowanie w pomieszczeniach zadymionych

Przebywając lub wchodząc do pomieszczeń zadymionych podczas ewakuacji ludzi i mienia należy pamiętać o niebezpieczeństwie, jakie niosą gazy pożarowe, dym i należy postępować wg niżej podanych zasad:

1. Drzwi do pomieszczeń należy uchylić stopniowo będąc przy tym w pozycji pochylonej, a nawet pełzającej; głowa (włosy) należy zabezpieczyć przez nałożenie hełmu lub owinięcie najlepiej wilgotnym ręcznikiem lub innym materiałem.
2. Należy mieć przy sobie koc gaśniczy lub inny podobny materiał dla ochrony osobistej lub ewentualnej ochrony osoby ewakuowanej.
3. Wskazane jest dokonywanie penetracji zadymionych pomieszczeń w dwie osoby, z których jedna zabezpiecza drugą.

4. Przy dużym zadymieniu po drogach komunikacji ogólnej należy poruszać się w pozycji jak najbardziej przyziemnej, gdyż w dolnej strefie pomieszczeń panuje najmniejsze zadymienie i stężenie gazów pożarowych oraz stosunkowo niska temperatura.
5. W celu zachowania orientacji należy poruszać się przy ścianach, barierkach itp. innych elementach budowlanych.
6. Chcąc ograniczyć przedostawanie się drażniącego dymu do ustroju stosujemy prowizoryczne zabezpieczenie w postaci np. zmoczonej chusteczki przyłożonej do ust i nosa.
7. Czas przebywania w strefie zadymienia należy ograniczyć do minimum.

Sposoby ewakuacji ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się (w zależności od stopnia dysfunkcji i możliwości praktycznych).

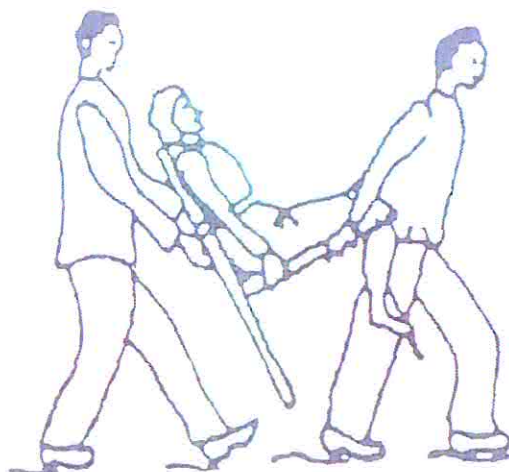
- Ewakuacja osoby poszkodowanej przez dwie osoby przy użyciu noszy.

Bardzo ważnym elementem tego sposobu ewakuacji jest prawidłowe ułożenie osoby poszkodowanej oraz zapięcie pasów.

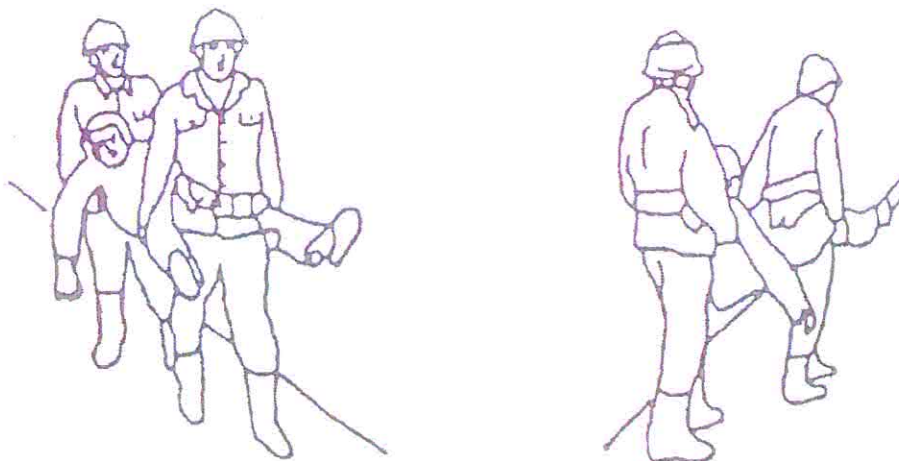

- Ewakuacja na krześle.

Ten sposób przenoszenia można stosować wszędzie tam, gdzie niemożliwe jest operowanie noszami np. w ciasnych i krętych korytarzach, klatkach schodowych itp.

- Ewakuacja osoby poszkodowanej chwytem kończynowym.

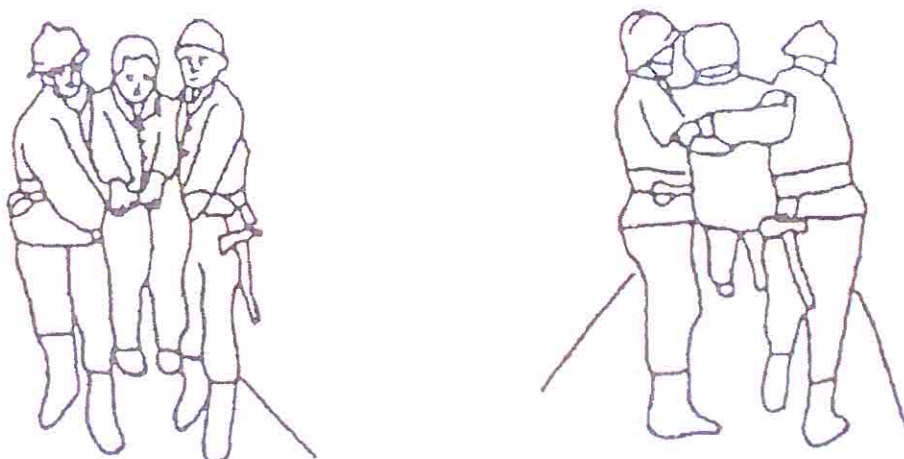
Jeden z ratujących chwyta ewakuowanego pod pachy, stojąc od strony jego głowy, a drugi pod kolana, stojąc tyłem do ratowanego.

- Ewakuacja osoby poszkodowanej przez dwie osoby „na stołeczku”

Ratownicy odpowiednim chwytem rąk tworzą „stołeczek”, na który siada ratowany trzymając ratowników za szyję. Ratownicy lekko zwróceni do siebie, ukośnie do kierunku ewakuacji, wynoszą rannego.

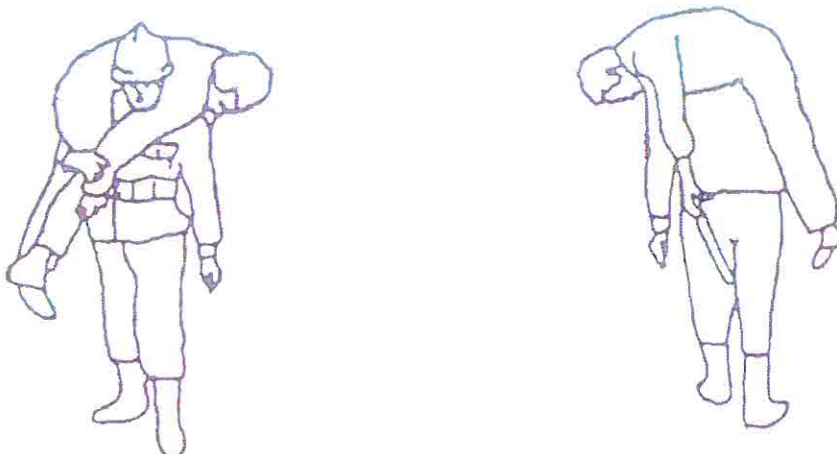
- Ewakuacja osoby poszkodowanej przez dwie osoby chwytem „huśtawkowym”

Ratownicy chwytają się za ręce „zewnętrznie”, wkładając je pod siedzenie ratowanego. Rękami „wewnętrznymi” po wzajemnym uchwycie na wysokości

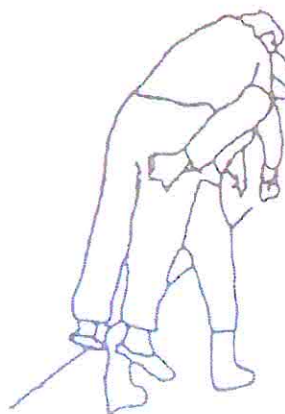
Łokcia zabezpieczają ratowanego od tyłu, tworząc wsparcie na wysokości górnej części jego pleców.

- Ewakuacja osoby poszkodowanej przez dwie osoby chwytem „strażackim”

- Ratowany po odpowiednim chwycie wstępnym wykonanym przez ratującego, znajduje się w poprzecznym ułożeniu, zwisając na jego barkach. Ratujący ma jedną rękę przełożoną pomiędzy nogami ratowanego, trzymając go za rękę na wysokości nadgarstka, druga ręka ratowanego zwisa swobodnie z tyłu. Ratujący ma również drugą rękę wolną i może jej użyć np. do otwierania pomieszczeń, likwidacji przeszkód itp.

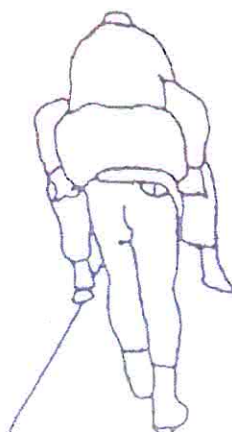
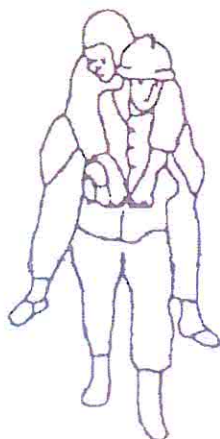
- Ewakuacja osoby poszkodowanej przez jedną osobę chwytem „tłumokowym”

Ratowany zakłada ręce od tyłu przez ramiona ratownika, aby zwisały one na piersi ratującego. Ciało powinno spoczywać na plecach ratownika w taki sposób, aby nogi nie dotykały ziemi. W określonych wypadkach ratujący przytrzymuje ręce przenoszonego. Może też czynić to jedną ręką, używając drugiej do lepszego ułożenia i przytrzymywania ratowanego na plecach lub złapania się poręczy np. przy schodzeniu po schodach klatki schodowej.

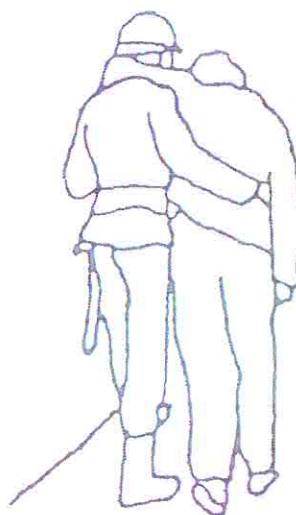
- Ewakuacja osoby poszkodowanej przez jedną osobę chwytem na „barana”

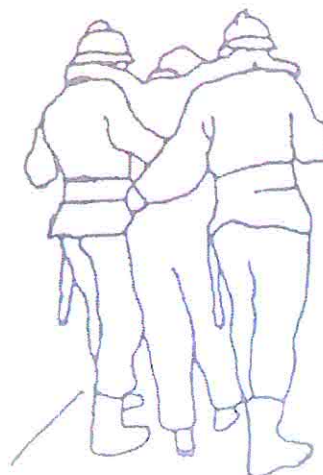
Ratowany leży na plecach ratownika i przytrzymuje się rękami za jego szyję. Ratujący podchwytym pod kolana przytrzymuje ratowanego w ten sposób, aby środek ciężkości ratowanego znajdował się na wysokości krzyża ratującego. Ratownik jest lekko pochylony do przodu.

- Ewakuacja osoby poszkodowanej sposobem wyprowadzania z pomocą:

- Jednej osoby

- Dwóch osób

Tym sposobem są ewakuowane osoby, które mogą się poruszać przy pomocy innych osób, np. starcy. Ratowani ujęci pod rękę przytrzymują się za szyję ratującego.

10. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ BUDYNKU DLA OSÓB BĘDĄCYCH JEGO STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI

Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity z dnia 24.04.2010. Dz. U. z 2010 nr 57 poz. 353 z dnia 19.02.2010) ochrona przeciwpożarowa obiektu polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innymi miejscowymi zagrożeniami:

Art. 1. Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez;

- Zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- Zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- Prowadzenie działań ratowniczych

Art. 4.1. Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową jest zobowiązany:

- Przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- Wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- Zapewnić konserwacje oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujących ich sprawne działanie ,
- Zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- Przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- Zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- Ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Aby warunki te były realizowane, niezbędne jest określenie dla wszystkich osób związanych z obiektem zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego obiektu. Stosownie do podziału kompetencji na różnych stanowiskach służbowych określa się zakres zadań i odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego:

1). Obowiązki wszystkich użytkowników obiektu bez względu na zajmowane stanowisko :

- Znajomość zagrożenia pożarowego na zajmowanym stanowisku,
- Znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru ,
- Orientację w rozmieszczeniu sprzętu gaśniczego,
- Umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- Znajomość warunków przeprowadzenia sprawnej ewakuacji osób i mienia,
- Udział w akcji ratowniczo-gaśniczej poprzez podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją,
- Udziału w szkoleniach przeciwpożarowych,
- Niezwłocznym zgłaszaniu usterek mogących spowodować pożar,
- Przestrzeganiu obowiązujących przepisów i Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

2). Obowiązki Wójta Gminy

- Znajomość obowiązujących przepisów i Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego w zakresie nadzorowanych stanowisk pracy przez kontrolowanie przestrzegania tych przepisów i instrukcji przez podległych pracowników,
- Zapewnienie właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego użytkowanych i nadzorowanych pomieszczeń,
- Organizowanie bezpiecznej ewakuacji osób i mienia,
- Organizację szkolenia wstępnego i podstawowego w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Usuwanie spostrzeżonych lub wskazanych usterek mogących spowodować rozprzestrzenianie się ognia lub zgłaszanie osobom kompetentnym ich usunięcie.

3). Obowiązki osoby odpowiedzialnej za zabezpieczenie pożarowe

- Nadzór nad prawidłowością rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, pożarniczych tablic informacyjnych,
- Zgłaszanie Wójtowi Gminy potrzeb i wniosków dotyczących usprawnienia ochrony przeciwpożarowej obiektu,
- Udzielania informacji i wyjaśnień w sprawie ochrony przeciwpożarowej w związku z bieżącą działalnością ,
- Kontrolę terminowej realizacji zleceń (zarządzeń) pokontrolnych wydanych przez wewnętrzne lub zewnętrzne organy ochrony przeciwpożarowej,
- Uzgadnianie i opiniowanie projektów zagospodarowania i lokalizacji pomieszczeń i urządzeń,
- Nadzór merytoryczny nad szkoleniem pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

11. SPOSOBY ZABEZPIECZANIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

1. Przez prace niebezpieczne pożarowo rozumie się przede wszystkim prace wykonywane przy użyciu ognia otwartego (np. spawanie gazowe i elektryczne

cięcie palnikami itp.). Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym do tego celu na stałe miejscem, takie jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, wykonywane wewnątrz budynku, a także na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo kierownik komórki organizacyjnej na terenie której wykonywane są prace, oraz wykonawca mają obowiązek:

- oceniać zagrożenia w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenia miejsca pracy, za przeprowadzenie prac i zabezpieczenie miejsca pracy po jej zakończeniu,
- określić sposób zabezpieczenia ppoż. prac niebezpiecznych pożarowo wg. Załącznika nr 2.

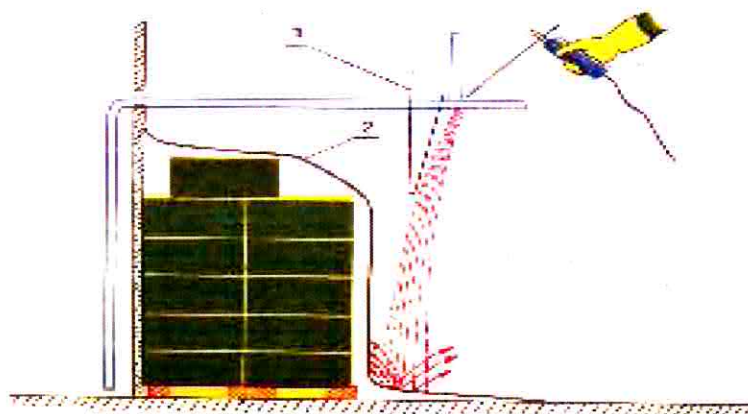
3. Rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych może nastąpić po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie. (Załącznik nr 2).

4. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:

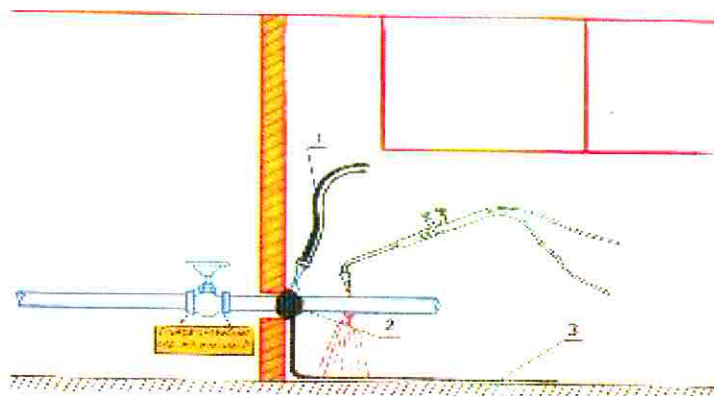
- wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania tych prac oraz w rejonach przyległych należy usunąć, a jeżeli nie jest to możliwe (np. palne elementy konstrukcji) należy je zabezpieczyć przed zapaleniem,
- prace pożarowo niebezpieczne w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne czynności związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub gazów palnych, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par tych cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości,

- w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy poddać kontroli miejsce, w którym były wykonywane oraz w uzasadnionych przypadkach pomieszczenia i rejony przyległe,
- prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- sprzęt używany do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- pracownik prowadzący sprawy ppoż., stosownie do występujących w miejscu wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych zagrożeń zapoznaje osoby wykonujące pracę z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

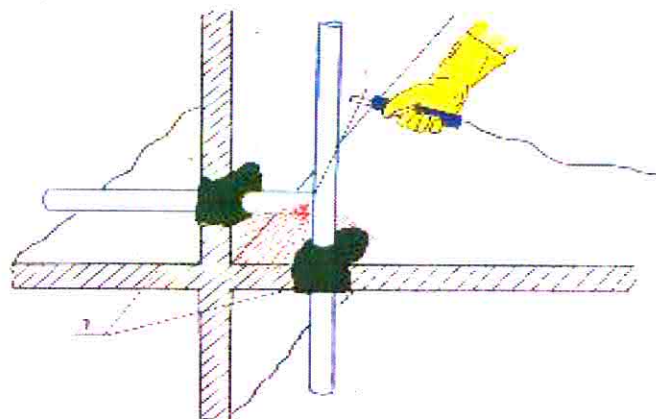
PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

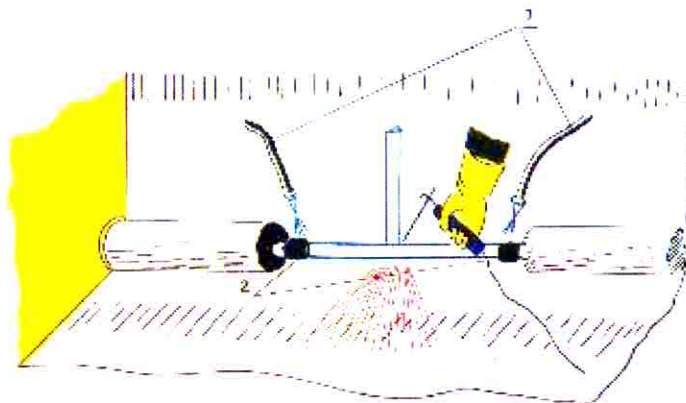
Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1-ekran z blachy, 2-koc z tworzywa szklanego.

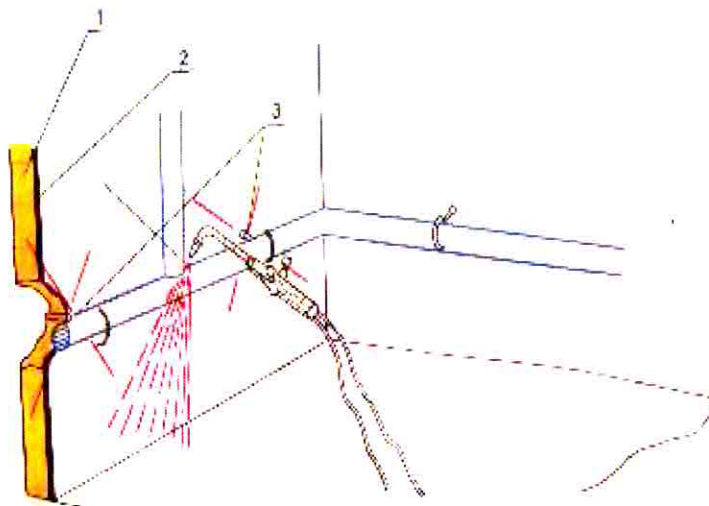
Rys.2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1-przewód doprowadzających wodę, 2-zwoje sznura z włókna szklanego, 3-koc szklany.

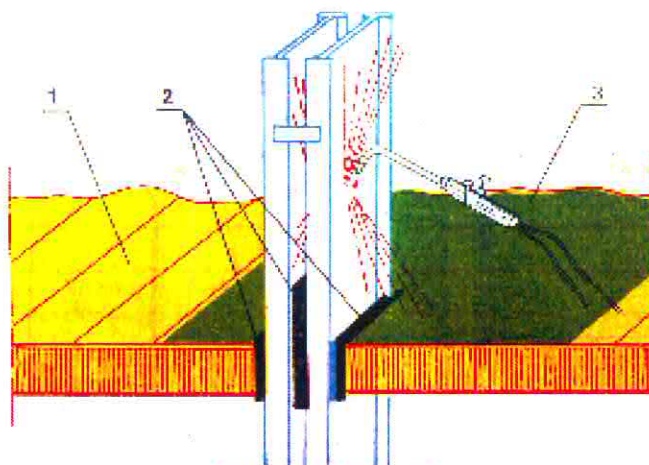
Rys.3. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

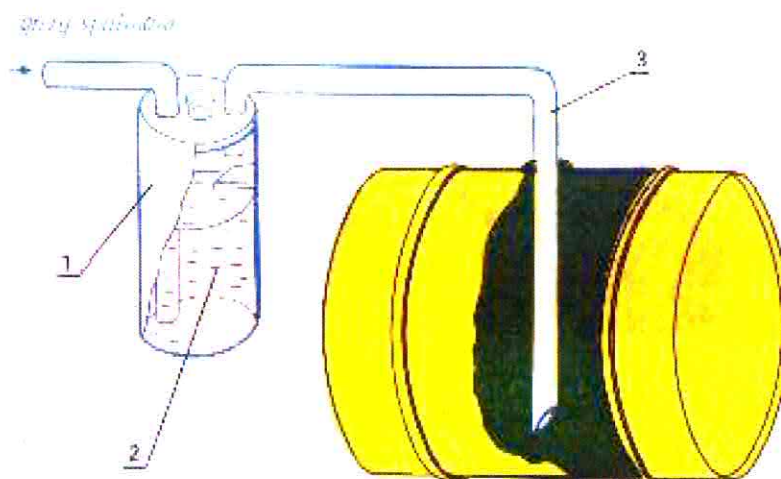
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie: 1-przewody doprowadzające wodę, 2-zwoje sznura z włókna szklanego.

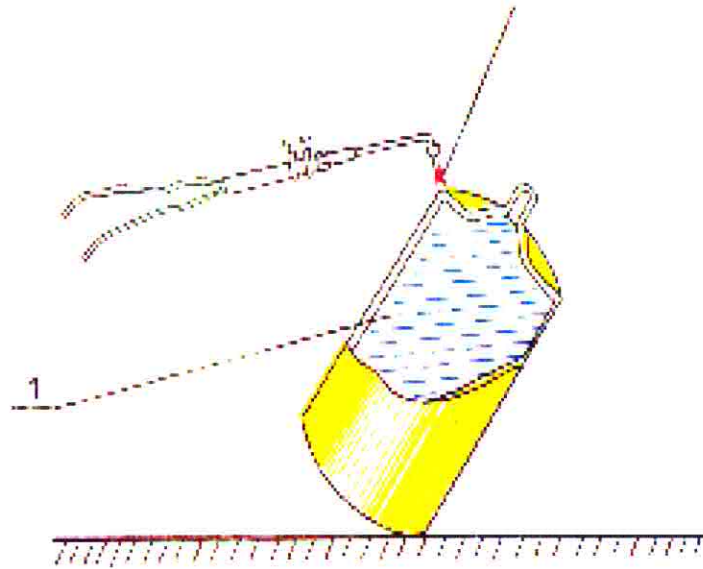
Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemonstrować lub skutecznie chłodzić: 1-palna ścianka, 2-niepalna wykładzina, 3-haki podtrzymujące instalację.

Rys.6. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1-drewniany strop, 2-szczeliwo z włókna szklanego, 3-koc szklany.

Rys.7. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wyłapywania iskiei, 1-urządzenie do wyłapywania iskiei, 2-woda, 3-przewód.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary ciecży palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napelniając je wodą (1).

Książka kontroli prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym.

Książka kontroli prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym powinna znajdować się u administratora lub osoby wyznaczonej przez niego, która zobowiązana jest do jej szczegółowego i systematycznego prowadzenia.

Książka powinna zawierać:

- numer prac pożarowo-niebezpiecznych,
- nazwę budynku, pomieszczenia, w którym wykonywano spawanie lub inną pracę z ogniem otwartym,
- datę i godzinę rozpoczęcia spawania lub innej pracy z ogniem otwartym,
- imiona i nazwiska osób wyznaczonych do prac pożarowo-niebezpiecznych,
- godzinę przeprowadzenia kontroli toku prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym oraz imię i nazwisko osoby kontrolującej,

- uwagi i polecenia wydane spawaczom lub osobom wykonującym pracę podczas kontroli toku pracy,
- datę i godzinę zakończenia prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym,
- datę i godzinę przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac spawalniczych i innych prac z ogniem otwartym,
- imiona i nazwiska osób przeprowadzających kontrolę,
- podpisy osób przeprowadzających kontrolę.

Wzór książki kontroli prac spawalniczych i innych prac z otwartym ogniem określa **Załącznik do instrukcji**.

12. ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIPOŻAROWYMI

Cel i zakres szkoleń

Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z:

- a. zagrożeniem pożarowym występującym na terenie Urzędu Gminy Wierchlas przy ul. Szkolnej 7,
- b. przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej budynków,
- c. zasadami obsługi sprzętu i urządzeń ppoż.,
- d. warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku.

Do udziału w szkoleniu przeciwpożarowym zobowiązani są wszyscy pracownicy.

Rodzaj szkoleń przeciwpożarowych

- a) szkolenie **wstępne** obejmujące zapoznanie pracowników z „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego”,
- b) szkolenie **instruktażowe** na stanowiska pracy, obejmujące zapoznanie nowoprzyjętego pracownika z:

- e. zagrożeniem pożarowym występującym na stanowisku pracy,
  - f. przepisami, instrukcjami p.poż. i dokumentacją techniczno-ruchową dotyczącą maszyn oraz urządzeń na stanowisku pracy,
  - g. zasadami przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym,
  - h. zasadami alarmowania na wypadek powstania pożaru w obrębie stanowiska pracy,
  - i. zasadami użycia urządzeń gaśniczych i przeciwpożarowych znajdujących się w rejonie stanowiska pracy,
  - j. układem najbliższych dróg ewakuacyjnych i kierunkami ewakuacji z miejsca pełnienia obowiązków służbowych.
  - k. odpowiedzialnością z tytułu nie przestrzegania przepisów ppoż.
- c) szkolenie **informacyjne** — organizowane w związku z:
- wprowadzeniem istotnych zmian w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu,
  - wprowadzeniem na teren obiektu nowych urządzeń technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe,
  - zmianami przeznaczenia pomieszczeń i powierzchni pociągającymi za sobą wzrost zagrożenia pożarowego,
  - zaleceniem kontrolowanych organów ochrony przeciwpożarowej.

Zasady organizowania i prowadzenia szkoleń.

- szkolenie wstępne i informacyjne prowadzą /organizują/ kadry, angażując w charakterze wykładowców osoby posiadające wymagane kwalifikacje,
- szkolenie instruktażowe na stanowisku pracy prowadzą kierownicy komórek organizacyjnych, na terenie działania których pracownicy są zatrudnieni,
- szkoleniu wstępnemu i instruktażowemu podlegają pracownicy przyjmowani do pracy, przed przystąpieniem do wykonywania czynności zawodowych. Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności zawodowych przed odbyciem w/w szkoleń jest niedozwolone.

- szkolenie informacyjne należy prowadzić w miarę potrzeb bieżących,
- kierownicy zewnętrznych jednostek organizacyjnych, będących użytkownikami (najemcami) części budynku zapewniają szkolenie przeciwpożarowe własnych pracowników.

Dokumentacja szkoleń.

- Dokumentację wstępnego i instruktazowego szkolenia ppoż. stanowi oświadczenie pracownika,
- dokumentację szkolenia informacyjnego stanowi notatka osoby prowadzącej szkolenie, zawierająca datę, miejsce, wykaz uczestników i program szkolenia.
- notatka przechowują kadry.

Lp.	Zakres tematyczny szkolenia	Minimalny czas szkolenia
1.	Zagrożenia pożarowe w Szkole Podstawowej w Kraszkowicach, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru.	1 godz
2.	Zadania i obowiązki pracowników: <ul style="list-style-type: none"> • w zakresie zapobiegania pożarom • w przypadku powstania pożaru 	0,5 godz 0,5 godz
3.	Podręczny sprzęt gaśniczy: <ul style="list-style-type: none"> • rodzaje sprzętu, • skuteczność gaśnicza, • zasady praktycznego użycia podręcznego sprzętu gaśniczego 	1 godz.
4.	Ewakuacja ludzi i mienia	1 godz.
	Razem	4 godz

13. CZASOOKRESY BADAŃ URZĄDZEŃ I INSTALACJI MAJĄCYCH WPLYW NA OCHRONE PRZECIWOŻAROWĄ

Lp.	Rodzaj czynności	Termin	Uwagi
1.	Konserwacja i naprawa podręcznego sprzętu gaśniczego	Co najmniej raz w roku	
2.	Przeгляд wewnętrznej sieci hydrantowej	Co 1 rok	Jeżeli występuje
3.	Węże na wyposażeniu hydrantów wewnętrznych	Co 5 lat	Jeżeli występuje
4.	Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej	Co 5 lat	Zaleca się co 1 rok, ze względu na przeznaczenie obiektu
5.	Przeгляд instalacji odgromowej	Raz w roku	Przed okresem burzowym
6.	Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych (spalinowych i wentylacyjnych)	Co 1 rok	
7.	Przeгляд stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku	Raz w roku	
8.	Pomiar napięć i obciążeń w instalacji elektrycznej	Co 5 lat	
9.	Sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej w instalacji elektrycznej	Co 5 lat	
10.	Badanie instalacji odgromowej	Co 6 lat	Oraz po każdym uszkodzeniu
11.	Przeгляд stanu technicznego oświetlenia ewakuacyjnego	Raz w roku	
12.	Przeгляд systemu sygnalizacji pożarowej oraz urządzeń oddymiających	Raz w roku	Jeżeli występuje
13.	Przeгляд techniczny systemu detekcji gazu oraz instalacji gazowej	Raz w roku	Jeżeli występuje
14.	Badanie poprawności działania wyłącznika ppoż.	Raz w roku	

14. PODSTAWY OPRACOWANIA

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI) z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z dnia 14 grudzień 2015 poz. 2117), § 3. 1
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r.,poz.1422 z późn.zm)
3. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719)
4. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity:Dz. U. z 2019 r. poz. 1372, 1518, 1593.)
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994r.- Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1332, 1529, z 2018 r. poz. 12, 317, 352, 650.)
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z późniejszymi zmianami)
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.(Dz.U.Nr 124, poz. 1030)
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej. (Dz. U. Nr 215, poz. 1823)

9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie szkoleń inspektorów ochrony przeciwpożarowej. (Dz. U. poz. 1964)
10. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 kwietnia 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych. (Dz.U. 2000 nr 40 poz. 470).
11. PN-86/E-05003/01 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne.
12. PN-86/E-05003/02 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Ochrona podstawowa.
13. PN-EN 2 — Podział pożarów.
14. PN-EN ISO 7010 z grudnia 2012 r. Symbole graficzne - Barwy bezpieczeństwa - Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa.
15. PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
16. PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

15. WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA URZĘDU GMINY W
WIERZCHLESIE

Załącznik nr 1

POTWIERDZENIE ZAPOZNANIA SIĘ Z TREŚCIĄ INSTRUKCJI
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Data	Podpis

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA URZĘDU GMINY W
WIERZCHLESIE

--	--	--	--	--

Pieczętka zakładu

.....

(imię i nazwisko)

.....

(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(na) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie Szkoły Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kraszkowicach przy ul. Szkolnej 5, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby związane z:

1. Zagrożeniem pożarowym występującym na terenie obiektu,
2. Eliminacją zagrożenia pożarowego,
3. Przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej i odpowiedzialności z tytułu ich nie przestrzegania,
4. Zasadami postępowania w przypadku pożaru,
5. Zasadami obsługi sprzętu i urządzeń gaśniczych,
6. Warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia.

Ponadto ustalenia Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....
Podpis składającego oświadczenie

.....
podpis prowadzącego szkolenie wstępne

.....
podpis prowadzącego szkolenie instruktażowe

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA URZĘDU GMINY W
WIERZCHLESIE

Przyjęto do akt personalnych dnia.....

Załącznik nr 3

ZEZWOLENIE NR ...../.....r.

NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO.

1. Miejsce przeprowadzenia pracy:

.....

(obiekt-budynek, kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)

2. Rodzaj prac:

.....

3. Czas prowadzenia pracy: dnia.....od godziny.....do godziny.....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

.....

.....

.....

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):

.....

.....

.....

.....

6. Środki zabezpieczenia:

- przeciwpożarowe:

.....

.....

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA URZĘDU GMINY W
WIERZCHLESIE

- BHP:

.....
.....

inne:

.....
.....

7. Sposób wykonywania pracy:

.....
.....
.....
.....

8. Odpowiedzialni za:

8.1. przygotowanie miejsca pracy i środków zabezpieczających oraz zabezpieczenie toku
prac niebezpiecznych pożarowo:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

8.2. wyłączenie rejonu prac spod napięcia elektrycznego:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

8.3. dokonanie analizy stężeń par ciecży, gazów, pyłów w zakresie występowania
niebezpiecznych stężeń:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

8.4. stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis.....

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu (ach) .....od godziny.....do godziny.....

Zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w punkcie 8.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA URZĘDU GMINY W
WIERZCHLESIE

.....

(data, podpis Przewodniczącego Komisji)

10. Prace zakończono w dniu..... o godzinie .....

Wykonawca: nazwisko i imię ..... podpis .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odbiór robót:

Skontrolował:

.....

.....

(podpis Przewodniczącego Komisji)
członka Komisji)

(podpis

Książka kontroli prac spawalniczych

Lp.	Nazwa budynku, pomieszczenia, w którym wykonano spawanie	Data i godz. rozpoczęcia spawania, oraz nr zezwolenia	Imiona i nazwiska spawaczy wyznaczonych do pracy	Godzina przeprowadzenia kontroli oraz imię i nazwisko kontrolującego	Uwagi i polecenia wydane spawaczom w trakcie kontroli prac	Data i godzina zakończenia prac spawalniczych	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac	Imiona i nazwiska osób przeprowadzających kontrolę	Podpisy osób przeprowadzających kontrolę
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

**KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO**

LP.	Data aktualizacji	Zakres	Podpis

PLAN SYTUACYJNY OBIEKTU

LEGENDA: Miejsce zbiórki Hydrant

PLAN EWAKUACJI PIĘTRA

LEGENDA:

KIERUNEK DROGI
EWAKUACYJNEJ

KIERUNEK DROGI
SCHODAMI W DÓŁ

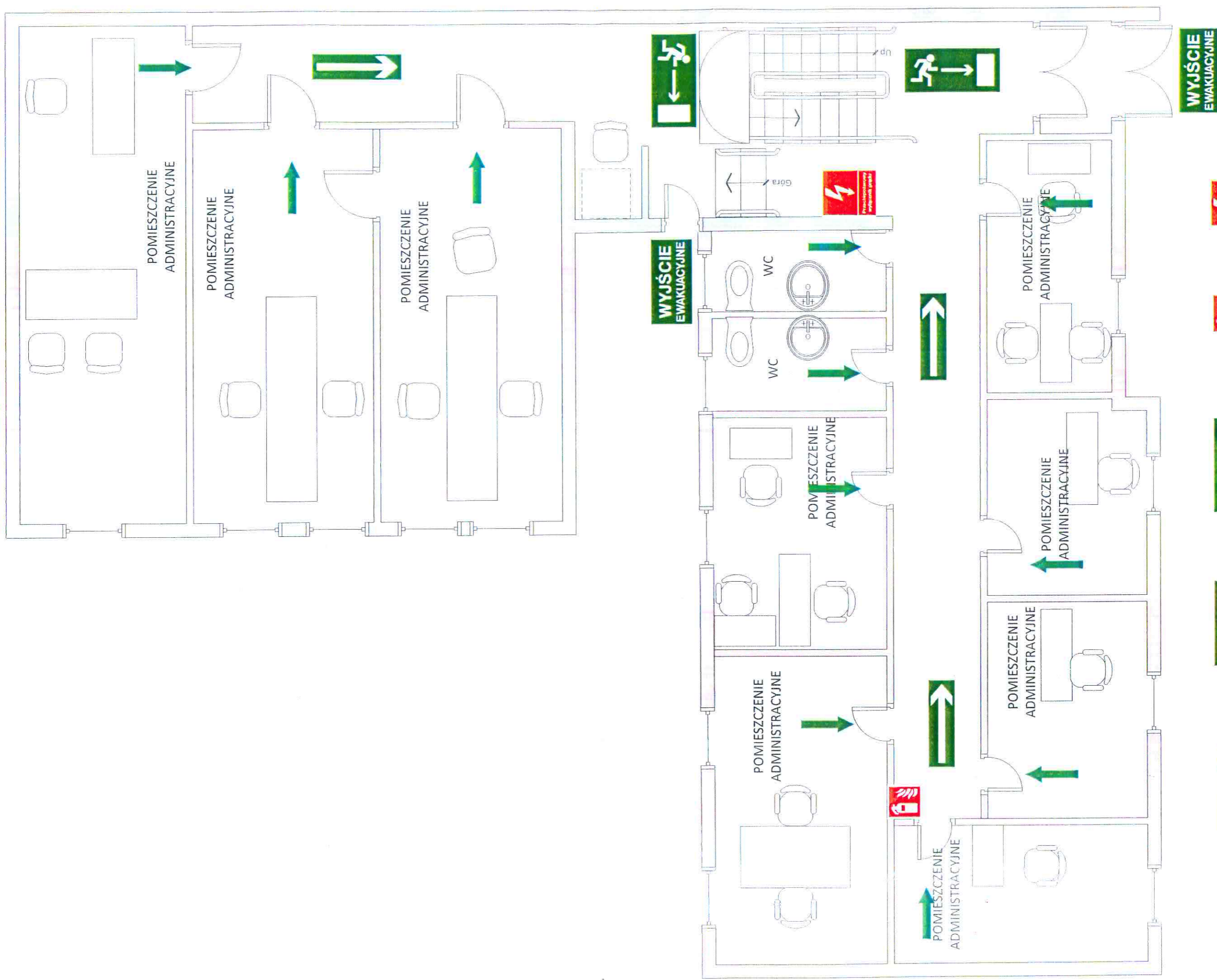

GAŚNICA

PLAN EWAKUACJI PARTERU

- Legenda:
- Kierunek drogi ewakuacyjnej
  - Wyjście ewakuacyjne
  - Gaśnica
  - Przeciwpożarowy Wyłącznik prądu

